

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

Decizie nr. 3/2014 din 12/05/2014

Dosar nr. 1/2014

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 445 din 18/06/2014

Iulia Cristina Tarcea - vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Lavinia Curelea - președintele Secției I civile
Roxana Popa - președintele delegat al Secției a II-a civile
Eugenia Marin - pentru președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Corina Michaela Jijiie - președintele Secției penale
Carmen Elena Popoiag - judecător la Secția I civilă
Doina Popescu - judecător la Secția I civilă
Raluca Moglan - judecător la Secția I civilă, judecător-raportor
Simona Lala Cristescu - judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan - judecător la Secția I civilă
Laura Ivanovici - judecător la Secția I civilă
Minodora Condoiu - judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Dănăilă - judecător la Secția a II-a civilă
Monica Ruxandra Duță - judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Dorin - judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă - judecător la Secția a II-a civilă, judecător-raportor
Mariana Cârstocea - judecător la Secția a II-a civilă
Doina Duican - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal, judecător raportor
Gheorghiuța Luțac - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Dana Iarina Vartires - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Sîrbu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Emanuel Albu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Maria Ilie - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Maricela Cobzariu - judecător la Secția penală
Sofica Dumitrașcu - judecător la Secția penală

Completul competent să judece recursul în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 1/2014 este legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Codul de procedură civilă), și ale art. 27² alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror-șef adjunct Antonia Eleonora Constantin.

La ședința de judecată participă domnul magistrat-asistent-șef Bogdan Georgescu, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27³ din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii a luat în examinare recursurile în interesul legii formulate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000 privind Statutul personalului silvic, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 427/2001, cu modificările ulterioare (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000), raportat la dispozițiile art. 254 din Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Codul muncii), art. 84 lit. a), art. 85 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 188/1999), și art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a

Guvernului nr. 85/2006 privind stabilirea modalităților de evaluare a pagubelor produse vegetației din păduri și din afara acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 84/2007 (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006).

După prezentarea referatului cauzei de către magistratul-asistent, președintele completului acordă cuvântul reprezentantului procurorului general în susținerea recursului în interesul legii.

Reprezentantul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție susține recursul în interesul legii, punând concluzii pentru admitere și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii, în sensul că: în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, raportate la dispozițiile art. 84 lit. a) și art. 85 alin. (1) și (2) din Legea nr. 188/1999, recuperarea prejudiciului cauzat prin tăieri ilegale de arbori de la personalul silvic contractual însărcinat cu paza pădurilor se realizează, după caz, prin asumarea unui angajament de plată sau prin emiterea de către conducătorul autorității sau instituției publice a unui ordin sau a unei dispoziții de imputare; actele prin care s-a dispus recuperarea prejudiciului pot fi atacate de personalul silvic contractual cu atribuții de pază a pădurilor la instanța de contencios administrativ prevăzută la art. 109 din Legea nr. 188/1999, raportat la art. 10 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare; în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006, raportate la dispozițiile art. 254 din Codul muncii, cererile de chemare în judecată formulate de Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA, prin direcțiile silvice, pentru obligarea personalului silvic contractual la repararea acestui prejudiciu sunt inadmisibile.

Răspunzând întrebării adresate de președintele completului, reprezentantul procurorului general arată că, raportat la dispozițiile art. 84 și art. 85 din Legea nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici, ale art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006 și ale art. 51 alin. (3) din Legea nr. 46/2008 - Codul silvic, cu modificările și completările ulterioare, există doar o diferență terminologică între răspunderea civilă și răspunderea patrimonială a funcționarilor publici, nefiind identificate deosebiri din punct de vedere substanțial în privința întinderii răspunderii. Dispozițiile art. 51 alin. (3) din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic, coroborate cu prevederile art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999, permit ca personalului contractual cu atribuții de pază a pădurilor, care implică exercițiul autorității publice, să îi fie aplicate reglementările de drept public în materia funcției publice.

Președintele completului, doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, constatând că nu mai sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra recursurilor în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursurilor în interesul legii, constată următoarele:

1. Problema de drept care a generat practica neunitară

Prin recursurile în interesul legii formulate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău se arată că nu există un punct de vedere unitar în practica judiciară cu referire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, raportat la dispozițiile art. 254 din Codul muncii, art. 84 lit. a), art. 85 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 188/1999 și art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006, în privința competenței materiale de soluționare și a admisibilității acțiunilor formulate de autoritatea publică în domeniul silviculturii pentru recuperarea de la personalul cu atribuții de pază a fondului forestier a contravalorii pagubelor produse prin tăieri ilegale de arbori.

2. Examenul jurisprudențial

Prin recursurile în interesul legii se arată că, în practica judiciară, nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor menționate la pct. 1.

3. Soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești

3.1. Într-o primă orientare jurisprudențială, instanțele de judecată au considerat că judecarea acestor cereri este de competența instanțelor de jurisdicția muncii, potrivit dispozițiilor titlului XII "Jurisdicția muncii" din Codul muncii, și că acțiunile sunt admisibile, examinând pe fond cauzele cu care au fost învestite.

În acest sens, instanțele au reținut că, potrivit art. 48 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, personalul silvic care încalcă legile și regulamentele specifice domeniului silviculturii, îndatoririle ce îi revin potrivit contractului individual de muncă, precum și normele de comportare, aducând astfel daune intereselor silviculturii și

prestigiului instituției pe care o reprezintă, răspunde disciplinar, contravențional, civil sau penal, în funcție de natura și gravitatea faptei săvârșite.

Au reținut aceste instanțe că răspunderea patrimonială a salariaților pentru pagubele produse angajatorului din vina și în legătură cu munca lor, reglementată de art. 254 alin. (1) din Codul muncii, este, în fond, o răspundere civilă contractuală.

Prin urmare, s-a apreciat că dispozițiile art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000 se interpretează ca făcând trimitere la răspunderea patrimonială reglementată de Codul muncii, având în vedere că, prin semnarea unui contract individual de muncă, între părți s-a născut un raport juridic de dreptul muncii.

Totodată s-a reținut că, potrivit art. 58 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, personalul silvic se împarte în două categorii, respectiv funcționarii publici, numiți în funcție printr-un act administrativ, și personalul contractual, care își desfășoară activitatea în baza unui contract individual de muncă încheiat în condițiile art. 10 din Codul muncii.

Conform dispozițiilor art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, personalului silvic i se aplică dispozițiile Legii nr. 188/1999, în măsura în care ordonanța de urgență nu dispune altfel, și în sensul că dispozițiile respective vizează alte aspecte decât cele care privesc răspunderea patrimonială în cazul căreia sunt aplicabile prevederile art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006, act normativ ce reglementează modalitățile de evaluare a pagubelor produse vegetației forestiere din păduri și din afara acestora.

S-a reținut că angajarea răspunderii patrimoniale a personalului silvic contractual cu atribuții de pază a pădurilor nu se poate realiza prin emiterea ordinului sau dispoziției de imputare, în condițiile art. 84 - 85 din Legea nr. 188/1999, întrucât aceste persoane nu se află într-un raport de serviciu cu autoritatea silvică, născut și exercitat în baza actului administrativ de numire, ci își desfășoară activitatea în baza unui contract individual de muncă. În acest sens, au fost avute în vedere și prevederile art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 188/1999.

3.2. Într-o a doua orientare jurisprudențială, instanțele au apreciat că acțiunile formulate de autoritatea silvică pentru angajarea răspunderii patrimoniale a personalului silvic contractual cu atribuții de pază a fondului forestier sunt admisibile, iar competența de soluționare a acestora aparține instanțelor de contencios administrativ.

În acest sens, s-a reținut că, potrivit prevederilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, personalul silvic este format din persoanele care au pregătire de specialitate silvică atestată prin actul de absolvire a unei forme de învățământ recunoscută în România și care exercită efectiv profesiuni specifice activității în domeniul silviculturii.

Din interpretarea dispozițiilor art. 58 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, coroborate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1.009/2000 privind corelarea gradelor profesionale prevăzute în Statutul personalului silvic cu categoriile, clasele și gradele aferente funcțiilor publice, prevăzute în Statutul funcționarilor publici (Hotărârea Guvernului nr. 1.009/2000), prin care a fost reglementată corelarea gradelor profesionale prevăzute de statutul personalului silvic cu clasele și gradele aferente funcțiilor publice prevăzute de Legea nr. 188/1999, rezultă că o parte a personalului silvic are calitatea de funcționar public, iar cealaltă parte - majoritară - are calitatea de personal contractual.

Prin dispozițiile art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000 - lege specială - s-a prevăzut expres că personalului silvic îi sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 188/1999, fără a se face distincție dacă își desfășoară activitatea în baza unui act de numire într-o funcție publică sau în baza unui contract individual de muncă, în măsura în care ordonanța de urgență nu dispune altfel.

3.3. Procurorul general a arătat că a existat și un al treilea tip de soluții, pronunțate de instanțele de contencios administrativ, prin care au fost respinse, ca inadmisibile, acțiunile formulate împotriva personalului silvic cu atribuții de pază a fondului forestier, pentru recuperarea pagubelor cauzate prin tăieri ilegale de arbori.

În motivarea acestor soluții s-a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (1), art. 4 lit. b) și c) și art. 7 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, gradul profesional de pădurar este specific personalului silvic cu pregătire medie sau de bază, iar, întrucât art. 58 alin. (1) din ordonanța de urgență nu face nicio distincție între personalul silvic cu statut de funcționar public și personalul silvic angajat în baza unui contract individual de muncă, rezultă că personalului silvic cu atribuții de pază a fondului forestier îi sunt aplicabile prevederile Legii nr. 188/1999, chiar dacă angajarea lui s-a realizat prin încheierea unui contract individual de muncă.

Întrucât autoritatea publică nu a procedat la recuperarea pagubei potrivit procedurii instituite de art. 85 din Legea nr. 188/1999, prin emiterea unui ordin sau a unei dispoziții de imputare ce poate constitui obiect al controlului din partea

instanței de contencios administrativ, repararea prejudiciului pe calea acțiunii directe, îndreptate împotriva salariatul, este inadmisibilă.

Instanțele au reținut și că, potrivit art. 117 din Legea nr. 188/1999, dispozițiile acestei legi se completează cu prevederile legislației muncii, în măsura în care nu contravin legislației specifice funcției publice, astfel încât nu sunt aplicabile dispozițiile cuprinse în titlul XII din Codul muncii referitoare la procedura de soluționare a conflictelor individuale de muncă.

În sprijinul acestei opinii a fost invocată și Decizia Curții Constituționale nr. 481 din 22 septembrie 2005 pronunțată de Curtea Constituțională, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 73 alin. (1) din Legea nr. 188/1999 [devenit art. 85 alin. (1) din Legea nr. 188/1999, în forma republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 29 mai 2007], cu motivarea că textul criticat nu încalcă dreptul autorității sau instituției publice de a-și întregi patrimoniul, în cazul angajării răspunderii civile a funcționarului public, ci prevede, în acest scop, o procedură specială, mai facilă.

4. Opinia procurorului general

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că a treia orientare jurisprudențială este în litera și în spiritul legii, pentru considerentele arătate în continuare.

Din interpretarea dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (3), art. 4, art. 7, art. 58 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000 și ale art. 3 din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.009/2000, conform principiului ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, legiuitorul a înțeles să supună întregul personal silvic unui regim juridic unitar subsumat statutului funcționarilor publici, indiferent de temeiurile în baza cărora își desfășoară activitatea (act de numire într-o funcție publică sau contract individual de muncă).

În virtutea normei de trimitere cuprinse în art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, Legea nr. 188/1999 se aplică personalului silvic, cu titlu de lege generală, sub toate aspectele care interesează statutul profesional, deci inclusiv în privința aspectelor ce vizează atragerea răspunderii civile sau patrimoniale, după caz.

Din aceste perspective nu poate fi primită opinia potrivit căreia, în lipsa numirii într-o funcție publică, personalului silvic angajat prin contract individual de muncă nu îi sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 188/1999.

Această teorie este permisă și de interpretarea dispozițiilor art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999, art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, art. 51 alin. (3) din Legea nr. 46/2008, cu modificările și completările ulterioare art. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 1.076/2009 pentru aprobarea Regulamentului de pază a fondului forestier (Hotărârea Guvernului nr. 1.076/2009).

Așadar, angajarea răspunderii civile ori a celei patrimoniale, după caz, a personalului silvic pentru pagubele produse cu vinovăție instituției cu care se află în raporturi de serviciu ori de muncă, indiferent de cauza generatoare a prejudiciului, gradul profesional și temeiurile în baza cărora își desfășoară activitatea, este guvernată de prevederile art. 84 - 85 din Legea nr. 188/1999.

Ca atare, competența de soluționare a litigiilor ce decurg din raporturile de serviciu sau de muncă ale acestei categorii profesionale cu autoritatea publică se stabilește în favoarea instanței de contencios administrativ, potrivit dispozițiilor art. 109 din Legea nr. 188/1999.

Cu referire la procedura de atragere a răspunderii patrimoniale a personalului silvic contractual cu atribuții de pază a pădurilor, pentru prejudiciile produse pe suprafețele de pădure aflate în pază, se observă că, prin art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006, s-a instituit o normă de trimitere la prevederile cap. III al titlului XI din Codul muncii, care se interpretează și se aplică în lumina preambulului ordonanței de urgență și expunerii de motive a Legii de aprobare nr. 84/2007, în care se arată că adoptarea reglementării speciale a avut ca scop instituirea unor măsuri de limitare a răspunderii personalului care asigură paza pădurilor pentru situații bine justificate, stabilirea unor despăgubiri în concordanță cu posibilitățile financiare ale acestuia, existând riscul ca, pentru o mare parte din suprafața de pădure a țării, să nu mai poată fi asigurată paza, în condițiile în care personalul ce realiza această activitate ar fi fost obligat la plata unor sume care îi depășesc posibilitățile materiale.

Așadar, completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2006 cu prevederile Codului muncii vizează exclusiv aspectele de ordin substanțial care, comparativ cu răspunderea civilă contractuală, caracterizează răspunderea patrimonială a salariaților ca fiind una protectivă pentru interesele lor individuale.

Pe de altă parte, art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006 nu conține norme de trimitere la dispozițiile procedurale referitoare la jurisdicția muncii, incluse în titlul XII al Codul muncii, și nici la prevederile art. 169 alin. (2) din același cod.

În raport cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006 reprezintă un act normativ special, aplicabil doar pentru situațiile juridice expres reglementate vizând recuperarea, de la personalul silvic însărcinat cu paza pădurilor, a prejudiciilor cauzate prin tăieri ilegale de arbori.

Întrucât excepțiile sunt de strictă interpretare și aplicare, prevederile din Codul muncii vor putea fi aplicate doar sub aspectele la care se face referire în cuprinsul normei de trimitere, fără fi extinse asupra chestiunilor referitoare la procedura de recuperare a pagubei.

De altfel, vocația Codul muncii, de a fi aplicat cu titlu de normă generală în privința raporturilor juridice analizate, este limitată chiar de dispozițiile art. 1 alin. (2) din cuprinsul său, normă în virtutea căreia prevederile codului sunt aplicabile și raporturilor juridice de muncă ce se pot naște în baza unor reglementări speciale, doar în măsura în care legile speciale aplicabile nu conțin norme derogatorii.

Atragerea răspunderii civile a personalului silvic pe calea acțiunii în justiție promovate de angajator și aplicarea normelor cuprinse în art. 169 alin. (2), art. 268 alin. (1) lit. c), art. 269 din Codul muncii, raportate la art. 211 lit. c) din Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările ulterioare, este incompatibilă cu recuperarea pagubei în condițiile instituite prin art. 85 din Legea nr. 188/1999, aplicabilă și personalului silvic contractual.

Ca atare, în virtutea principiilor de interpretare specialia generalibus derogant și exceptio est strictissime interpretationis, nu există un drept de opțiune al angajatorului între procedura instituită de Codul muncii și cea reglementată de Legea nr. 188/1999.

În lipsa unui act de imputare a prejudiciului emis de angajator (ordin sau dispoziție) care ar putea fi atacat de persoana răspunzătoare de producerea acestuia la instanța de contencios administrativ, este inadmisibilă acțiunea directă pentru recuperarea pagubei, formulată de autoritatea sau instituția publică prejudiciată, fie în fața instanțelor de contencios administrativ, fie în fața instanțelor specializate în soluționarea conflictelor individuale de muncă.

Așadar, după constatarea și evaluarea pagubei, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2006 și în măsura în care personalul silvic răspunzător de producerea pagubei nu și-a asumat un angajament de plată, conducătorul autorității publice din domeniul silviculturii emite, în temeiul art. 85 alin. (1) din Legea nr. 188/1999, un ordin sau o dispoziție de imputare, act ce poate fi contestat de persoana de la care s-a dispus recuperarea pagubei la instanța de contencios administrativ, în condițiile alin. (2) al aceluiași articol, coroborat cu art. 109 din Legea nr. 188/1999 și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

În această modalitate de aplicare a legii se asigură unitatea de procedură și jurisdicție pentru acele situații obiective în care răspunderea pentru producerea aceleiași pagubei aparține atât pădurarilor (personal silvic contractual), cât și șefilor de districte silvice (care au calitatea de funcționari publici), fiind determinată de neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu în legătură cu paza fondului forestier și, respectiv, organizarea, coordonarea și controlul acestei activități.

În concluzie, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a propus următoarea soluție:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000 raportat la art. 84 lit. a) și art. 85 alin. (1) și (2) din Legea nr. 188/1999, recuperarea prejudiciului cauzat prin tăieri ilegale de arbori de la personalului silvic contractual însărcinat cu paza pădurilor se realizează, după caz, prin asumarea unui angajament de plată sau prin emiterea de către conducătorul autorității sau instituției publice a unui ordin sau a unei dispoziții de imputare.

Acele prin care s-a dispus recuperarea prejudiciului pot fi atacate de personalul silvic contractual cu atribuții de pază a pădurilor la instanța de contencios administrativ prevăzută de art. 109 din Legea nr. 188/1999, raportat la art. 10 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006 raportate la dispozițiile art. 254 din Codul muncii, cererile de chemare în judecată formulate de Regia Națională a Pădurilor - ROMSILVA, prin direcțiile silvice, pentru obligarea personalului silvic contractual la repararea acestui prejudiciu, sunt inadmisibile.

5. Raportul asupra recursului în interesul legii

Prin raportul întocmit de judecătorii raportori este propusă soluția de admitere a recursurilor în interesul legii și pronunțării unei decizii în sensul că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006, coroborate cu dispozițiile art. 254 și art. 266 din Codul muncii, prin raportare la prevederile art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000 și ale art. 84 și art. 85 din Legea nr. 188/1999, acțiunile în răspundere patrimonială formulate împotriva personalului silvic cu atribuții de pază a pădurilor pentru pagubele produse pe suprafețele de pădure pe care le are în pază sunt de competența materială a instanțelor de conflicte de muncă.

6. Înalta Curte

6.1. Dispozițiile legale ce formează obiectul recursului în interesul legii și alte dispoziții legale relevante, expuse în ordine cronologică, sunt următoarele:

- art. 1 alin. (1), art. 2 alin. (1)-(4), art. 4 alin. (1)-(2), art. 5 alin. (1)-(2), art. 6, art. 84 și art. 85 din Legea nr. 188/1999¹:

¹ Cu excepția dispozițiilor art. 85 alin. (2¹) din Legea nr. 188/1999, republicată în anul 2007, care au fost introduse prin art. 34 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, art. 84 și art. 85 din forma republicată în anul 2007 a Legii nr. 188/1999 își găsesc corespondent în dispozițiile cu conținut identic ale art. 72 și art. 73 din Legea nr. 188/1999, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 251 din 22 martie 2004, respectiv în dispozițiile cu conținut identic ale art. 77 și art. 78 din forma inițială a Legii nr. 188/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 600 din 8 decembrie 1999.

"Art. 1. - (1) Prezenta lege reglementează regimul general al raporturilor juridice dintre funcționarii publici și stat sau administrația publică locală, prin autoritățile administrative autonome ori prin autoritățile și instituțiile publice ale administrației publice centrale și locale, denumite în continuare raporturi de serviciu.

Art. 2. - (1) Funcția publică reprezintă ansamblul atribuțiilor și responsabilităților, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică de către administrația publică centrală, administrația publică locală și autoritățile administrative autonome.

(2) Funcționarul public este persoana numită, în condițiile legii, într-o funcție publică. Persoana care a fost eliberată din funcția publică și se află în corpul de rezervă al funcționarilor publici își păstrează calitatea de funcționar public.

(3) Activitățile desfășurate de funcționarii publici, care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, sunt următoarele:

a) punerea în executare a legilor și a celorlalte acte normative;

b) elaborarea proiectelor de acte normative și a altor reglementări specifice autorității sau instituției publice, precum și asigurarea avizării acestora;

c) elaborarea proiectelor politicilor și strategiilor, a programelor, a studiilor, analizelor și statisticilor necesare realizării și implementării politicilor publice, precum și a documentației necesare executării legilor, în vederea realizării competenței autorității sau instituției publice;

d) consilierea, controlul și auditul public intern;

e) gestionarea resurselor umane și a resurselor financiare;

f) colectarea creanțelor bugetare;

g) reprezentarea intereselor autorității sau instituției publice în raporturile acesteia cu persoane fizice sau juridice de drept public sau privat, din țară și străinătate, în limita competențelor stabilite de conducătorul autorității sau instituției publice, precum și reprezentarea în justiție a autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea;

h) realizarea de activități în conformitate cu strategia de informatizare a administrației publice.

(4) Funcțiile publice sunt prevăzute în anexa la prezenta lege.

Art. 4. - (1) Raporturile de serviciu se nasc și se exercită pe baza actului administrativ de numire, emis în condițiile legii.

(2) Exercițarea raporturilor de serviciu se realizează pe perioadă nedeterminată.

Art. 5. - (1) Pot beneficia de statute speciale funcționarii publici care își desfășoară activitatea în cadrul următoarelor servicii publice:

- a) structurile de specialitate ale Parlamentului României;
- b) structurile de specialitate ale Administrației Prezidențiale;
- c) structurile de specialitate ale Consiliului Legislativ;
- d) serviciile diplomatice și consulare;
- e) autoritatea vamală;
- f) poliția și alte structuri ale Ministerului Internelor și Reformei Administrative;
- g) alte servicii publice stabilite prin lege.

(2) Prin statutele speciale prevăzute la alin. (1) se pot reglementa:

- a) drepturi, îndatoriri și incompatibilități specifice, altele decât cele prevăzute de prezenta lege;
- b) funcții publice specifice.

Art. 6. - Prevederile prezentei legi nu se aplică:

a) personalului contractual salariat din aparatul propriu al autorităților și instituțiilor publice, care desfășoară activități de secretariat, administrative, protocol, gospodărire, întreținere-reparații și de deservire, pază, precum și altor categorii de personal care nu exercită prerogative de putere publică. Persoanele care ocupă aceste funcții nu au calitatea de funcționar public și li se aplică legislația muncii;

- b) personalului salariat încadrat, pe baza încrederii personale, la cabinetul demnitarului;
- c) corpului magistraților;
- d) cadrelor didactice;
- e) persoanelor numite sau alese în funcții de demnitate publică.

Art. 84. - Răspunderea civilă a funcționarului public se angajează:

- a) pentru pagubele produse cu vinovăție patrimoniului autorității sau instituției publice în care funcționează;
- b) pentru nerestituirea în termenul legal a sumelor ce i s-au acordat necuvenit;
- c) pentru daunele plătite de autoritatea sau instituția publică, în calitate de comitent, unor terțe persoane, în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive.

Art. 85. - (1) Repararea pagubelor aduse autorității sau instituției publice în situațiile prevăzute la art. 84 lit. a) și b) se dispune prin emiterea de către conducătorul autorității sau instituției publice a unui ordin sau a unei dispoziții de imputare, în termen de 30 de zile de la constatarea pagubei, sau, după caz, prin asumarea unui angajament de plată, iar în situația prevăzută la lit. c) a aceluiași articol, pe baza hotărârii judecătorești definitive.

(2) Împotriva ordinului sau dispoziției de imputare funcționarul public în cauză se poate adresa instanței de contencios administrativ.

(2¹) Ordinul sau dispoziția de imputare rămasă definitivă ca urmare a neintroducerii ori respingerii acțiunii la instanța de contencios administrativ constituie titlu executoriu.

(3) Dreptul conducătorului autorității sau instituției publice de a emite ordinul sau dispoziția de imputare se prescrie în termen de 3 ani de la data producerii pagubei.";

- art. 1 alin. (1), art. 4, art. 7 alin. (1) și art. 58 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000:

"Art. 1. - (1) Personalul silvic, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, este format din persoanele care au pregătire de specialitate silvică atestată prin actul de absolvire a unei forme de învățământ recunoscute în România și care exercită efectiv profesiuni specifice activității în domeniul silviculturii.

Art. 4. - Personalul silvic se diferențiază, în funcție de nivelul pregătirii profesionale, în următoarele categorii:

a) personal silvic cu pregătire superioară, format din absolvenți ai facultății de silvicultură și ai cursurilor de scurtă durată;

b) personal silvic cu pregătire medie, format din absolvenți ai liceului silvic și ai școlii tehnice silvice postliceale;

c) personal silvic cu pregătire de bază, format din absolvenți ai școlii profesionale silvice.

Art. 7. - (1) Gradele profesionale ale personalului silvic sunt următoarele:

a) pentru ingineri: inginer silvic debutant, inginer silvic, inginer-șef silvic, inginer inspector silvic, inginer inspector general silvic și inginer consilier silvic;

b) pentru subingineri: subinginer silvic debutant, subinginer silvic, subinginer silvic principal;

c) pentru tehnicieni: tehnician silvic debutant, tehnician silvic, tehnician silvic principal;

d) pentru absolvenții liceelor sau școlilor profesionale silvice: pădurar debutant și pădurar, respectiv brigadier silvic debutant și brigadier silvic.

Art. 58. - (1) Personalului silvic i se aplică dispozițiile Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, în măsura în care prezenta ordonanță de urgență nu dispune altfel.

(2) Pentru categoriile de personal silvic care are și calitatea de funcționar public corelarea gradelor profesionale prevăzute în prezenta ordonanță de urgență cu categoriile, gradele, clasele și treptele aferente carierei funcționarilor publici, prevăzute în Legea nr. 188/1999, se face prin hotărâre a Guvernului, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.";

- art. 1 - 3 din Hotărârea Guvernului nr. 1.009/2000:

"Art. 1. - Corelarea gradelor profesionale ale personalului silvic, prevăzute în Statutul personalului silvic, cu categoriile, clasele și gradele aferente funcțiilor publice, prevăzute în Statutul funcționarilor publici, se face potrivit anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. - Prezenta hotărâre se aplică personalului silvic care, potrivit legii, are și calitatea de funcționar public.

Art. 3. - Au calitatea de funcționar public categoriile de personal silvic care au fost numite, în condițiile legii, în funcții publice de conducere și de execuție, în următoarele structuri:

a) direcția și compartimentele de specialitate în domeniul gospodăririi pădurilor, din aparatul propriu al Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului;

b) inspectoratele silvice teritoriale pentru controlul aplicării regimului silvic în Fondul forestier național, precum și cele din cadrul oficiilor cinegetice teritoriale.";

- art. 254 și art. 266 din Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii:

"Art. 254. - (1) Salariații răspund patrimonial, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, pentru pagubele materiale produse angajatorului din vina și în legătură cu munca lor.

(2) Salariații nu răspund de pagubele provocate de forța majoră sau de alte cauze neprevăzute care nu puteau fi înlăturate și nici de pagubele care se încadrează în riscul normal al serviciului.

(3) În situația în care angajatorul constată că salariatul său a provocat o pagubă din vina și în legătură cu munca sa, va putea solicita salariatului, printr-o notă de constatare și evaluare a pagubei, recuperarea contravalorii acesteia, prin acordul părților, într-un termen care nu va putea fi mai mic de 30 de zile de la data comunicării.

(4) Contravaloarea pagubei recuperate prin acordul părților, conform alin. (3), nu poate fi mai mare decât echivalentul

a 5 salarii minime brute pe economie.

Art. 266. - Jurisdicția muncii are ca obiect soluționarea conflictelor de muncă cu privire la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractelor individuale sau, după caz, colective de muncă prevăzute de prezentul cod, precum și a cererilor privind raporturile juridice dintre partenerii sociali, stabilite potrivit prezentului cod.";

- art. 1, art. 6 și art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006:

"Art. 1. - În înțelesul prezentei ordonanțe de urgență, următorii termeni se definesc astfel:

a) pagubă în vegetația forestieră din păduri sau în vegetația forestieră din afara pădurii, denumită în continuare pagubă, constă în modificarea aspectului, a integrității fizice și/sau a caracteristicilor fiziologice ale arborelui/arborilor ori ale arboretului/plantației/regenerării naturale, după caz, rezultată prin tăierea, degradarea, distrugerea, scoaterea din rădăcini a arborilor, puieților sau lăstarilor, tăierea crăcilor arborilor în picioare, urmate ori nu de însușirea acestora, în condiții ilegale;

b) lăstari/puieți - arbori cu diametrul la colet sub 2 cm;

c) pomi de Crăciun - arbori din speciile brad, molid sau alte rășinoase cu diametrul la colet cuprins între 2,1 și 12 cm.

Art. 6. - (1) Personalul cu atribuții de pază a pădurilor răspunde patrimonial, în conformitate cu prevederile cap. III al titlului XI din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare, pentru pagubele produse pe suprafețele de pădure pe care le are în pază, constatate și evaluate în condițiile prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Răspunderea persoanelor cu atribuții de pază a pădurilor, care fac dovada că și-au îndeplinit cu responsabilitate și cu bună-credință obligațiile de serviciu și au luat măsurile necesare pentru evitarea producerii pagubelor, poate fi limitată în următoarele situații:

a) din aceeași pădure se constată că se distrug/însușesc ilegal, în mod constant, arbori, puieți, lăstari sau pomi de Crăciun, după caz;

b) trupurile de pădure care fac obiectul pazei de către aceeași persoană sunt dispersate;

c) pădurile au accesibilitate ridicată.

(3) Dispozițiile alin. (2) se aplică de persoana juridică angajatoare a persoanei cu atribuții de pază a pădurilor sau de către șeful ocolului silvic, în cazul în care paza se asigură prin ocoale silvice, cu respectarea metodologiei privind limitarea răspunderii patrimoniale a personalului de pază a pădurilor, elaborată cu consultarea reprezentanților proprietarilor de păduri, ai administratorilor de păduri, indiferent de forma de proprietate a acestora. Metodologia se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

(4) Sumele reprezentând contravaloarea pagubelor stabilite în condițiile alin. (2) și (3) nu pot fi mai mici decât valoarea pagubei efective calculată prin aplicarea prețului mediu al masei lemnoase pe picior stabilit, în conformitate cu prevederile legii, prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Art. 7. - (1) Constatarea și evaluarea pagubelor care angajează răspunderea patrimonială în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (1) se fac de către:

a) personalul din cadrul structurilor care asigură administrarea/serviciile silvice/paza pentru pădurea sau vegetația forestieră din afara pădurilor, după caz, care are competențe în acest sens acordate prin regulamentul de organizare și funcționare propriu;

b) personalul cu atribuții de control care reprezintă autoritatea statului în domeniul controlului regimului silvic.

(2) Constatarea și evaluarea pagubelor produse prin săvârșirea de infracțiuni sau de contravenții se fac de personalul silvic împuternicit în condițiile legii să constate faptele prin care s-au săvârșit infracțiuni sau contravenții silvice.";

- art. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 1.076/2009 pentru aprobarea Regulamentului de pază a fondului forestier:

"Art. 6. - În exercitarea atribuțiilor de serviciu privind paza fondului forestier și controlul respectării regimului silvic personalul silvic este asimilat personalului care îndeplinește funcții ce implică exercițiul autorității publice, fiind competent să constate contravenții silvice, precum și fapte care prin natura lor pot constitui infracțiuni silvice, încheind în acest sens actele de constatare, potrivit prevederilor legale."

6.2. Problema de drept soluționată diferit

Din analiza hotărârilor judecătorești anexate recursului în interesul legii se observă că majoritatea covârșitoare a acestora au fost pronunțate în litigii având ca obiect acțiuni în răspundere materială pentru recuperarea prejudiciului produs ca urmare a neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a atribuției de apărare a integrității fondului forestier ce revine personalului cu atribuții de pază a pădurilor, împrejurare ce a avut drept consecință producerea de pagube pe suprafețele de pădure rezultată prin tăieri ilegale de arbori.

Se observă însă că, în anexele la recursul în interesul legii, au fost depuse și hotărâri judecătorești singulare, pronunțate în litigii care vizează alte raporturi juridice, care privesc, de exemplu:

- angajarea răspunderii materiale a persoanei încadrate ca șef de ocol silvic;
- anularea deciziei de eliberare din funcția de inginer silvic, reintegrarea în funcție și plata drepturilor salariale;
- răspunderea disciplinară specifică funcției publice în cazul persoanei care ocupă funcția de șef de ocol pentru prejudiciul produs unității în urma rezilierii contractului încheiat cu o societate comercială fără reținerea garanției de licitație;
- acțiunea în pretenții formulată de o persoană care a fost încadrată ca pădurar prin care se solicită obligarea direcției silvice județene la plata garanției de canton, a manoperei pentru realizarea a două bariere silvice, a contravalorii reparațiilor la două tractoare și a sumelor reținute cu titlu de imputație ca urmare a delictelor silvice;
- anularea deciziei de eliberare din funcția de tehnician silvic principal ca urmare a reducerii postului;
- anularea deciziei de concediere (emise ca urmare a măsurilor de reorganizare și restructurare RNP), reintegrarea în funcția deținută anterior și plata de despăgubiri;
- anularea deciziei de suspendare a contractului individual de muncă al persoanei care ocupă funcția de inginer silvic, ca urmare a formulării împotriva sa a unei plângeri penale de către direcția silvică județeană.

În consecință, în raport cu aspectele expuse anterior, Înalta Curte constată că problema de drept ce formează obiectul judecății vizează numai competența de soluționare a acțiunilor formulate de autoritatea publică în domeniul silviculturii împotriva personalului silvic contractual cu atribuții de pază a pădurilor, pentru recuperarea prejudiciilor cauzate prin tăieri ilegale de arbori.

6.3. Condiții de admisibilitate a recursului în interesul legii

În raport cu sesizarea formulată de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău, prin prisma concluziilor decelate în urma analizei hotărârilor judecătorești definitive în sensul celor expuse la pct. 6.2, se constată că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate, în sensul art. 515 din Codul de procedură civilă, în sensul că problema de drept ce formează obiectul judecății a fost soluționată în mod diferit prin hotărârile judecătorești definitive anexate cererii.

6.4. Considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Deși pe calea recursului în interesul legii Înalta Curte nu este investită cu problema de drept referitoare la natura juridică a raportului juridic de muncă, lato sensu, în care este parte persoana încadrată ca personal silvic cu atribuții de pază a vegetației forestiere, antamarea acestei chestiuni este relevantă pentru soluționarea cauzei.

Relevanța acestei chestiuni derivă din faptul că întreaga argumentație a uneia dintre cele două orientări jurisprudențiale, precum și opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sunt fundamentate pe teoria că întregului personal silvic, fără distincție, îi este aplicabil statutul funcționarului public, în virtutea normei de trimitere de la art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000.

Este adevărat că, potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (1), art. 4 și art. 7 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, persoanele cu atribuții de pază a vegetației forestiere fac parte din categoria profesională a personalului silvic.

Cu toate acestea, din interpretarea dispozițiilor art. 58 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000 coroborate cu cele ale Hotărârii Guvernului nr. 1.009/2000, adoptată pentru punerea în executare a prevederilor respective din ordonanța de urgență, rezultă că personalul silvic cu atribuții de pază a pădurilor, având gradul profesional de pădurar debutant și pădurar, respectiv brigadier silvic debutant și brigadier silvic [art. 4 și art. 7 alin. (1) lit.

d) din ordonanța de urgență], nu are calitatea de funcționar public. Această concluzie este justificată de faptul că, prin Hotărârea Guvernului nr. 1.009/2000, corelarea gradelor profesionale ale personalului silvic cu categoriile, clasele și gradele aferente funcțiilor publice prevăzute în Statutul funcționarilor publici a fost realizată doar pentru personalul având gradele profesionale de ingineri, subingineri și tehnicieni, prevăzute de art. 7 alin. (1) lit. a), b) și c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, iar nu și pentru personalul având gradele profesionale de pădurar debutant și pădurar, respectiv brigadier silvic debutant și brigadier silvic, prevăzute de art. 7 alin. (1) lit. d) din aceeași ordonanță de urgență. În același timp se constată că personalul silvic cu atribuții de pază a pădurilor nu răspunde criteriilor de identificare a funcției publice în raport cu dispozițiile art. 2 alin. (1) - (3), art. 4 alin. (1) și art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999.

Totodată, este necontestat faptul că art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000 și art. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 1.076/2009 dispun în sensul că "în exercitarea atribuțiilor de serviciu privind paza fondului forestier și controlul respectării regimului silvic personalul silvic este asimilat personalului care îndeplinește funcții ce implică exercițiul autorității publice, fiind competent să constate contravenții silvice, precum și fapte care prin natura lor pot constitui infracțiuni silvice, încheind în acest sens actele de constatare, potrivit prevederilor legale". Însă, aceste dispoziții, ulterioare Legii nr. 188/1999 și Hotărârii Guvernului nr. 1.009/2000, trebuie să fie interpretate în sensul că i se conferă personalului silvic cu atribuții privind paza vegetației forestiere prerogativa exercițiului autorității publice numai sub aspectul atribuțiilor expres prevăzute de textul respectiv, iar nu cu privire la integralitatea atribuțiilor ce îi revin.

Concluzia care se desprinde este în sensul că personalul silvic care își desfășoară activitatea în temeiul unui contract individual de muncă, având atribuții de pază a vegetației forestiere și gradul profesional prevăzut de art. 7 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000 (pădurar debutant și pădurar, respectiv brigadier silvic debutant și brigadier silvic), nu îndeplinește o funcție publică în sensul prevederilor Legii nr. 188/1999.

Cu toate acestea, în virtutea normei de trimitere de la art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, conform principiului *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*, personalului silvic, în integralitatea sa, deci inclusiv categoriei profesionale în discuție, i se aplică prevederile Legii nr. 188/1999, în măsura în care ordonanța de urgență nu dispune altfel.

Chiar și în această ipoteză, dezlegarea problemei de drept ce formează obiectul recursului în interesul legii este esențialmente influențată de teza a doua a dispozițiilor art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, conform căreia personalului silvic nu i se aplică dispozițiile Legii nr. 188/1999, în măsura în care ordonanța de urgență dispune altfel.

Relevanța acestor dispoziții este determinată în cauză de faptul că problema de drept soluționată diferit de instanțele judecătorești vizează o categorie aparte de raporturi juridice care intră sub incidența unui act normativ cu caracter special.

Astfel, raportul juridic dedus judecății în litigiile soluționate diferit de instanțele judecătorești se caracterizează prin următoarele elemente: existența unei pagube produse vegetației forestiere prin tăieri ilegale de arbori; paguba este constatată și evaluată de către personalul silvic cu atribuții în acest sens; paza vegetației forestiere în privința căreia s-a produs paguba reprezintă o atribuție a personalului silvic având gradul profesional de pădurar, atribuție prevăzută în contractul individual de muncă; paguba constatată și evaluată s-a produs ca urmare a neîndeplinirii atribuției de pază a vegetației forestiere; în vederea recuperării prejudiciului constat și evaluat entitatea prejudiciată se îndreaptă cu o acțiune în răspundere patrimonială împotriva persoanei vinovate (persoana cu atribuții de pază), în temeiul art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006.

În consecință, entitatea prejudiciată deduce judecății un raport juridic de răspundere patrimonială, în condițiile cadrului legal reglementat de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006.

Or, art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006 dispune expres în sensul că, pentru pagubele produse vegetației forestiere prin tăieri ilegale de arbori, "personalul cu atribuții de pază a pădurilor răspunde patrimonial, în conformitate cu prevederile cap. III al titlului XI din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii ()".

Atât timp cât raportul juridic dedus judecății în litigiile soluționate în mod diferit se încadrează în ipotezele strict reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006, rezultă că litigiilor respective le sunt aplicabile prevederile acestui act normativ, în virtutea normei de trimitere de la art. 6 alin. (1) din ordonanța de urgență, dispozițiile menționate din Codul muncii.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006 reprezintă o reglementare cu caracter special, astfel că, în aplicarea principiului specialia generalibus derogant, derogă de la prevederile art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a

Guvernului nr. 59/2000, care fac trimitere la prevederile Legii nr. 188/1999, și reprezintă, în sensul tezei a II-a a aceluiași articol, o situație în care printr-un act normativ cu aceeași forță juridică se dispune altfel.

A accepta o interpretare contrară echivalează cu lipsirea de efecte juridice a prevederilor cu caracter special ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2006.

Totodată, răspunderea civilă este una dintre formele specifice de răspundere a funcționarului public, fiind reglementată expres în cuprinsul art. 84 din Legea nr. 188/1999.

Este adevărat că, potrivit art. 48 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000, "Personalul care încalcă legile și regulamentele specifice domeniului silviculturii, îndatoririle ce îi revin potrivit contractului individual de muncă, precum și normele de comportare, aducând astfel daune intereselor silviculturii și prestigiului instituției pe care o reprezintă, răspunde disciplinar, contravențional, civil sau penal, în funcție de natura și de gravitatea faptei săvârșite".

Însă, temeiul de drept al acțiunilor soluționate prin hotărârile judecătorești care au conturat orientările jurisprudențiale diferite și care au stat la baza promovării prezentului recurs în interesul legii îl reprezintă dispozițiile art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006, care instituie răspunderea patrimonială a personalului cu atribuții de pază a pădurilor, pentru pagubele produse pe suprafețele de pădure pe care le are în pază, constatate și evaluate în condițiile acestei ordonanțe de urgență.

Or, răspunderea patrimonială este o instituție juridică de dreptul muncii, fiind reglementată de cap. III "Răspunderea patrimonială" al titlului XI "Răspunderea juridică" din Codul muncii, fiind guvernată, în consecință, de principiile specifice acestei ramuri de drept, în principal, repararea prejudiciului prin acordul părților [art. 254 alin. (3) din Codul muncii] și, subsecvent, prin introducerea unei acțiuni în justiție.

De asemenea, este adevărat că art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006 face trimitere expresă numai la prevederile cap. III "Răspunderea patrimonială" al titlului XI "Răspunderea juridică" din Codul muncii, care reglementează doar procedura de recuperare, prin acordul părților, a contravalorii pagubei constatate.

Totuși, în materia dreptului muncii, atunci când recuperarea contravalorii pagubei produse angajatorului nu se realizează prin acordul părților în condițiile prevăzute de cap. III "Răspunderea patrimonială" al titlului XI "Răspunderea juridică" din Codul muncii, în situația în care, spre exemplu, persoana angajată nu recunoaște producerea pagubei ori nu este de acord cu întinderea acesteia și a contravalorii stabilite, angajatorul are la dispoziție doar calea de a sesiza instanța competentă, aflându-ne în prezența unui conflict de muncă, căruia îi sunt implicit aplicabile prevederile titlului XII "Jurisdicția muncii" din Codul muncii, care, în art. 266, prevede că "jurisdicția muncii are ca obiect soluționarea conflictelor de muncă cu privire la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractelor individuale sau, după caz, colective de muncă prevăzute de prezentul cod, precum și a cererilor privind raporturile juridice dintre partenerii sociali, stabilite potrivit prezentului cod".

Prin urmare, voința legiuitorului exprimată în cuprinsul art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006 a fost aceea de a crea o situație mai favorabilă personalului cu atribuții de pază a pădurilor, prin instituirea răspunderii patrimoniale, reglementată de Codul muncii, comparativ cu răspunderea civilă reglementată de Legea nr. 188/1999, aplicabilă funcționarului public. Astfel fiind, trimiterea pe care prevederile ordonanței de urgență o fac la dispozițiile din Codul muncii trebuie înțeleasă ca vizând, în mod logic, nu doar procedura recuperării contravalorii pagubei prin acordul părților, ci și procedura ulterioară momentului în care se constată că a eșuat procedura prin acordul părților.

Opinia exprimată în sensul inadmisibilității unor acțiuni în răspundere patrimonială introduse la instanța de contencios administrativ nu poate fi primită, întrucât, odată calificat raportul juridic dedus judecătii, ca fiind de dreptul muncii, și determinată, pe cale de consecință, instanța competentă, ca fiind instanța de conflicte de muncă, soluția care se impune în ipoteza sesizării unei instanțe necompetente este aceea de trimitere a dosarului, de îndată, instanței competente, în temeiul art. 132 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă sau, după caz, cele ale 158 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă de la 1865, care va judeca litigiul potrivit principiilor răspunderii patrimoniale, reglementate de Codul muncii.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 517 cu referire la art. 514 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

D E C I D E:

Admite recursurile în interesul legii formulate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006 privind stabilirea modalităților de evaluare a pagubelor produse vegetației forestiere din păduri și din afara acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 84/2007, coroborate cu dispozițiile art. 254 și art. 266 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin raportare la prevederile art. 58 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000 privind Statutul personalului silvic, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 427/2001, cu modificările ulterioare, acțiunile în răspundere patrimonială formulate împotriva personalului silvic cu atribuții de pază a pădurilor pentru pagubele produse pe suprafețele de pădure pe care le are în pază, în condițiile art. 1 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2006, sunt de competența materială a instanțelor de conflicte de muncă.

Obligatorie, potrivit art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 12 mai 2014.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent-șef,
Bogdan Georgescu